

BÜLLETEN

№ 1 (001) • Sentyabr 2012-ci il

www.azərsu.az

Qaynar xətt - 955

ŞİRVAN-MUĞAN QRUP SU KƏMƏRİNİN TƏMƏLİ QOYULMUŞDUR

Prezident İlham Əliyev:**“Əsas vəzifə bir neçə ildən sonra Azərbaycanın bütün su və kanalizasiya layihələrinin reallaşdırılmasını başa çatdırmaqdır”.**

Hacıqabulda Şirvan-Muğan qrup su kəmərinin təməlqoyma mərasimi keçirilmişdir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev təməlqoyma mərasimində iştirak etmişdir.

Dövlətimizin başçısı Şirvan-Muğan qrup su kəmərinin planını və texniki göstəricilərini əks etdirən stendlərə baxdı.

səh. 6-7

Dəymiş ziyanın hesablanması
dair Təlimat qəbul edilmişdir

Su təchizatı və tullantı sularının axıdılması xidmətlərindən qanunsuz istifadəyə görə dəymiş ziyanın hesabının aparılmasına dair yeni Təlimat qəbul olunmuşdur. Yeni təlimat sudan səmərəli istifadə edilməsi və su itkisinin qarşısının alınması, su təchizatı və tullantı sularının axıdılması xidmətlərindən qanunsuz istifadə edən istehlakçıların aşkarlanması, “Azərsu” ASC-yə dəymiş ziyanın hesablanması və ödənilməsi qaydalarını tənzimləyir.

səh. 2

Gənc mütəxəssislər
Türkiyədə

“AZƏRSU” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin prioritetlərinə daxil olan əsas məsələlərdən biri əhalini Dünya Səhiyyə Təşkilatının stan-dartlarına uyğun keyfiyyətli içməli su ilə təmin etmək, həmçinin tullantı sularını tam təmizləyərək ekoloji cəhətdən ətraf mühitə ziyan vurmadaan kənarlaşdırmaqdır. Bunlara nail olmaq üçün hazırda “Azərsu” ASC həm Abşeron yarımadasında, həm də regionlarda dövlət büdcəsi vəsaiti və beynəlxalq maliyyə qurumlarından cəlb olunmuş kreditlər hesabına layihələr icra edir.

səh. 4

Smart-kart tipli sayğacların
quraşdırılmasına başlanıb

İstehlakçılara göstərilən xidmətlərin keyfiyyətinin artırılması, su təchizatı və tullantı sularının axıdılması xidmətlərinə görə ödəniş səviyyəsinin yüksəldilməsi məqsədi ilə tədbirlər davam etdirilir. Satılan suyun uçotunun dəqiq aparılması, ödəniş səviyyəsinin yüksəldilməsi, debitor borc probleminin aradan qaldırılması və su itkilərinin qarşısının alınması məqsədilə ön ödənişli (smart-kart tipli) elektron su sayğaclarının quraşdırılmasına başlanılmışdır.

səh. 9

Dəymiş ziyanın hesablanması dair Təlimat qəbul edilmişdir

● *əvvəlki səh. 1-də*

Yeni təlimata əsasən xidmətlərdən qanunsuz istifadə aşkar edildikdə "Azərsu" ASC-nin əməkdaşları tərəfindən qanunsuz istifadəçinin nümayəndələrinin iştirakı ilə akt tərtib edilir və dərhal onun su təchizatı dayandırılır. Yazılmış akta uyğun olaraq istehlakçının fəaliyyət növünün hansı iş rejiminə uyğun olması ona göstərilən xidmət növü nəzərə alınmaqla Səhmdar Cəmiyyətə dəymiş ziyan hesablanır, müvafiq ödəniş sənədi və müqavilə qanunsuz istehlakçıya təqdim edilir. Bildirişdə 5 (beş) iş günü müddətində dəymiş ziyanın ödənilməsi tələb edilir. Dəymiş ziyanı tam ödəməyə qədər qanunsuz istifadəçinin su təchizatı bərpa olunmayacaq.

Qeyd edək ki, qeyri-əhali qrupuna aid istehlakçıların xidmətlərdən qanunsuz istifadəsi nəticəsində "Azərsu" ASC-yə dəymiş ziyanın məbləği təlimata əlavə olunmuş cədvəl əsasında hesablanır. Məsələn, büdcə və büdcəyə bərabər müəssisələrin su xəttinin diametri 20 mm olarsa, dəymiş ziyanın hesablanması zamanı saatlıq su sərfi 1.14 kubmetr götürülür. Aylıq dəymiş ziyan gündəlik 8 saat olmaqla 22 gün üçün hesablanır. Kommersiya obyektləri üçün isə eyni qayda ilə ayın 30 günü nəzərə alınmaqla hesablanır. Bunları nəzərə alsaq, büdcə və büdcəyə bərabər müəssisələrə su təchizatı və tullantı sularının axıdılması xidmətlərindən qanunsuz istifadə etdiyinə görə ay

ərzində 200 kubmetr, kommersiya obyektlərinə isə ay ərzində 273 kubmetr sərfiyyat götürülməklə onun dəyəri qədər dəymiş ziyan hesablanacaq. Başqa sözlə, əgər hər hansı bir kommersiya obyektini 20 mm diametrlə xətlə içməli su, eləcə də kanalizasiya xidmətlərindən qanunsuz istifadə edərsə onun sahibi 1 il üçün 3124 (üç min yüz iyirmi dörd) manat dəymiş ziyan ödəməli olacaq. Yeri gəlmişkən, qeyri-əhali qrupu üçün dəymiş ziyan maksimum 3 illik hesablanabilir.

Sayğaca və yaxud sayğacın plombuna müdaxilə aşkar edilərsə, o zaman sayğaca sonuncu baxışdan sonra ötən müddət üçün dəymiş ziyan hesablanır.

Əhali qrupuna aid istehlakçının xidmətlərdən

qanunsuz istifadəsi aşkar edildikdə ilk növbədə həmin mənzildə yaşayanların sayı və qanunsuz istifadənin hansı vaxtdan mövcud olduğu aydınlaşdırılır. Əgər həmin mənzildə yaşayanların dəqiq sayını aydınlaşdırmaq mümkün olmazsa, evdə qeydiyyatda olanların sayı Azərbaycan Respublikası üzrə orta statistik ev təsərrüfatı üzvlərinin sayına uyğun olaraq 4 nəfər götürülür və 1 nəfər üçün normaya uyğun olaraq aylıq sərfiyyat 5 kubmetr hesablanır. Əgər qanunsuz istifadənin hansı vaxtdan mövcud olduğunu dəqiqləşdirmək mümkün olmazsa və yaxud həmin müddət 1 fevral 2011-ci ildən əvvələ aid olarsa, qanunsuz istifadə elə həmin tarixdən ötən müddət üçün sənədləşdiriləcək.

Su təchizatı və kanalizasiya xidmətlərindən qeyri-qanuni istifadənin həcmnin müəyyən edilməsi və "Azərsu" ASC-yə dəymiş ziyanın hesablanması cədvəli

№	Borunun diametri, mm	Saatlıq su sərfi (1,0 m ³ /san)	Büdcə və büdcəyə bərabər müəssisələr üzrə			Kommersiya obyektləri üzrə			Əhali ailə tərkiblə							
			Saat	Gün	Aylıq sərfiyyat, m ³	İllik sərfiyyat, m ³	3 illik sərfiyyat, m ³	Saat	Gün	Aylıq sərfiyyat, m ³	İllik sərfiyyat, m ³	3 illik sərfiyyat, m ³	Ailə tərkib sayı	Aylıq norma	Aylıq sərfiyyat, m ³	İllik sərfiyyat, m ³
1	d=15	0.61	8	22	108	1,293	3,878	8	30	147	1,763	5,288	4	5	20	240
2	d=20	1.14	8	22	200	2,403	7,210	8	30	273	3,277	9,832	4	5	20	240
3	d=25	1.94	8	22	342	4,106	12,317	8	30	467	5,599	16,796	4	5	20	240
4	d=32	3.44	8	22	605	7,261	21,783	8	30	825	9,901	29,704	4	5	20	240
5	d=40	4.54	8	22	798	9,580	28,740	8	30	1,089	13,064	39,191				
6	d=50	7.63	8	22	1,343	16,119	48,356	8	30	1,832	21,980	65,940				
7	d=80	19.26	8	22	3,390	40,677	122,031	8	30	4,622	55,469	166,406				
8	d=100	30.60	8	22	5,386	64,627	193,882	8	30	7,344	88,128	264,384				
9	d=125	47.70	8	22	8,395	100,742	302,227	8	30	11,448	137,376	412,128				
10	d=150	67.86	8	22	11,943	143,320	429,961	8	30	16,286	195,437	586,310				
11	d=200	123.30	8	22	21,701	260,410	781,229	8	30	29,592	355,104	1,065,312				

Iclasda çıxış edən Prezident İlham Əliyev 2012-ci ilin 6 ayında ölkədə sosial və iqtisadi vəzifələrin uğurla icra edildiyini bildirmişdir. Dövlət başçısı ölkədə böyük infrastruktur layihələrinin həyata keçirildiyini xatırladaraq Bakı şəhərində və rayonlarda su təchizatı və kanalizasiya layihələrinin icra edildiyini,

İyulun 11-də Prezident İlham Əliyevin sədrliyi ilə Nazirlər Kabinetinin 2012-ci ilin birinci yarısının sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunmuş iclası keçirilmişdir.

təqdim edilmişdir, hansılar ki, əvvəllər nəzərdə tutulmurdu. Kür çayının suyunu rayon istiqamətinə yönləndirməklə biz yeddi rayonun su təchizatını böyük dərəcədə yaxşılaşdırma biləcəyik. Gələn ilin sonuna qədər Hacıqabul, Şirvan, Neftçala, Biləsuvar, Salyan, Sabirabad, Saatlı rayonlarının 111 kəndinə yeni layihə əsasında təmiz içməli suyun verilməsi nəzərdə tutulur. Bu böyük layihə bu yaxınlarda artıq start götürəcəkdir”.

Dövlət başçısı Bakı şəhərində və ətraf qəsəbələrdə göllərin ekoloji vəziyyətinə

olacağıq. Baxmayaraq ki, bu, böyük və çətin bir işdir. Həm maliyyə resursları tələb edən, həm də texniki cəhətdən çox çətin bir işdir. Ancaq mən hesab edirəm ki, biz bunu mütləq etməliyik. Bunun ölkəmizin gələcəyi üçün çox böyük əhəmiyyəti olacaqdır. Təsəvvür edin ki, çirklənmiş, ekoloji vəziyyəti korlayan bu göllər gələcəkdə əgər təmiz göllərə çevrilərsə, görün nə qədər yaxşı şərait, nə qədər yeni istirahət yerləri, parklar, meşə zolaqları yaradılacaqdır. Misal üçün, Böyük Şor gölü. İndi ən ağır vəziyyətdə olan Böyük Şor gölü şəhərin lap

Paytaxtın içməli su təchizatında dönüş yaranıb

Oğuz-Qəbələ-Bakı su kəmərinin istifadəyə verilməsi nəticəsində paytaxtın içməli su təchizatında dönüş yaranmışdır: **“Bu yaxınlarda mənə verilən məlumata görə, Hövsan qəsəbəsində artıq 24 saat fasiləsiz su verilir. Bu, çox gözəl göstəricidir. Çünki biz yaxşı bilirik ki, Hövsan qəsəbəsində, ümumiyyətlə o bölgədə həmişə su ilə problemlər olmuşdur. Yadımdadır, mən bir neçə dəfə Hacıbala Abutalıbovla oraya getmişdim, əhali ilə görüşmüşdüm. Yuxarı mərtəbələrə, ümumiyyətlə, su çatmırdı. Gündə bir-iki saat su verilir və daim ən ağır yerimiz ora idi. Amma görülən tədbirlər nəticəsində indi 24 saat fasiləsiz keyfiyyətli su verilir.** Bu, onu göstərir ki, hər bir işi görmək olar, tək iradə, istək və iş düzgün münasibət olsun. Biz bu layihənin timsalında görürük ki, bütün Bakıətrafı qəsəbələrdə bu layihələr icra ediləcək və bütövlükdə ölkə üzrə bu layihələr icra edilir. Bakıda, qəsəbələrdə, hər bir şəhərdə, hər bir rayon mərkəzində və artıq rayon mərkəzinə yaxın olan kəndlərdə, yaxud da ki, yeni çəkiləcək su xətlərinin üzərində yerləşən kəndlərdə bu layihələr maksimum dərəcədə icra edilir. Paralel olaraq, kanalizasiya layihəsi icra edilir.

Mənə bu yaxınlarda yeni layihələr

toxunaraq həmin göllərin təmizlənməsi və abadlaşdırılması üçün kompleks tədbirlər görüləcəyini bildirmişdir: **“Şəhərimizdə və ətraf qəsəbələrdə çirklənmiş göllər həddindən artıq çoxdur. Təxminən 30-a qədər göl vardır. O göllərin yaranması tarixi bizə bəllidir. Oraya lay suları, kanalizasiya suları axır. Bu, əlbəttə ki, Bakının müasir simasına uyğun gəlmir. Göstəriş verilmişdir, hazırda İqtisadi İnkişaf Nazirliyi və “Azərsu” şirkəti bu məsələ ilə bağlı təkliflər hazırlayır. Biz bu gölləri təmizləməliyik, abadlaşdırmalıyıq, kanalizasiya və drenaj sistemlərini yaratmalıyıq ki, bu göllərdən Bakı sakinləri və onun qonaqları istifadə etsinlər. Hazırda çox acınacaqlı mənzərə təşkil edən bu göllər gözəl, şəffaf göllərə çevrilməlidir. Mən hesab edirəm ki, biz buna nail**

mərkəzindədir. İndi Böyük Şor gölünün təmizlənməsi, yeni kanalizasiya sistemlərinin, lay sularının ötürülməsi, yaşıllıq zolaqlarının yaradılması layihəsi əgər uğurla başa çatarsa, böyük bir ərazidə, şəhərin mərkəzində gözəl, təmiz göl yaranacaqdır.

Xocasən gölü, Xırdalan gölü, Qanlı göl, Zığ gölü yəni, bu göllərin sayı həddindən artıq çoxdur. Bütün bu göllərə yuxarıdan, vertolyotdan baxanda dəhşətli bir mənzərə açılır. Biz bu gölləri təmizləməliyik. Göstərişlər verilib, bu il əlavə vəsaitin ayrılması da nəzərdə tutulub. Ancaq gələn ilin investisiya proqramında bu məsələ xüsusilə qeyd olunmalıdır və çalışmaq lazımdır ki, mümkün olan işləri bu il görək. Əsas işləri gələn ilin əvvəlində maksimum diqqətlə görməliyik”.

Gənc mütəxəssislər Türkiyədə təcrübə keçiblər

Əhalini Dünya Səhiyyə Təşkilatının standartlarına uyğun keyfiyyətli içməli su ilə təmin etmək, həmçinin tullantı sularını tam təmizləyərək ekoloji cəhətdən ətraf mühitə ziyan vurmadaan kənarlaşdırmaqda prioritet məsələlərdəndir. Buna nail olmaq üçün "Azərsu" ASC həm Abşeron yarımadasında, həm də regionlarda dövlət büdcəsi vəsaiti və beynəlxalq maliyyə qurumlarından cəlb olunmuş kreditlər hesabına layihələr icra edir. Bu layihələrdən biri də içməli su və tullantı sularının tərkibinin müasir metodlarla öyrənilməsi məqsədi ilə yeni mərkəzi laboratoriyanın tikintisidir. İnşasına 2011-ci ilin oktyabrında başlanılmış 2012-ci ilin sonuna qədər istismara veriləcək yeni laboratoriyada ABŞ, Almaniya və digər ölkələrin istehsalı olan ən son texnoloji avadanlıqlar quraşdırılacaq. Laboratoriyanın tikintisi ilə paralel həmin avadanlıqlarla işləyəcək mütəxəssislərin hazırlanması prosesinə başlanılmışdır. Bu məqsədlə "Azərsu" ASC-də çalışan 20 gənc mütəxəssis – mühəndis, kimyaçı-mühəndis və bioloq Türkiyənin İstanbul Su Kanal İdarəsi (İSKİ) ilə əməkdaşlıq çərçivəsində 01-21 iyul tarixlərində Türkiyə Respublikasına ezam olunmuşlar. 3 həftəlik təlim müddətində "Azərsu" ASC-nin əməkdaşları İSKİ-nin sutəmizləyici və çirkab sutəmizləyici qurğularında olmuş, burada proseslərin gedişi barədə

ətraflı bilgi əldə etmiş, İSKİ-nin mərkəzi laboratoriyasında analizlərin aparılmasında iştirak etmişlər. Eyni zamanda laborator analizlərin aparılması, istifadə olunan cihazların iş prinsipi ilə bağlı Türkiyənin tanınmış professorları tərəfindən nəzəri mühazirələr təşkil olunmuş, həmçinin İSKİ-nin ən təcrübəli mütəxəssisləri tərəfindən treninqlər keçirilmiş, mütəxəssislərin istehsalat sahələri ilə əyani şəkildə tanış olması üçün lazımı şərait yaradılmışdır.

Təlim müddətində mütəxəssislər hazırda inkişaf etmiş ölkələrdə içməli suyun təmizlənməsində tətbiq olunan membran texnologiyası ilə analizlərin aparılması və suyun təmizlənməsi prosesləri ilə tanış olmuşlar. Bu səhədə böyük təcrübəsi olan türkiyəli mütəxəssis Həsən Sarıqaya azərbaycanlı mütəxəssislərə membran texnologiyası barədə geniş bilgiler verildiyini bildirmişdir: "İlk qrup kimyaçılardan ibarət olduğundan laboratoriya məsələlərinə üstünlük verdik. Mütəxəssislər laboratoriyada, təmizləyici qurğularda oldular və onlara qurğularda iş prosesi barədə ətraflı məlumat verildi. İçməli suyun təmizlənməsində ən müasir texnologiyalardan sayılan membran texnologiyasının incəlikləri izah edildi. Membranların mahiyyəti, çeşidləri, tətbiqi barədə "Azərsu" ASC-nin əməkdaşlarına bilgiler verildi. Belə təlimlərin keçirilməsinin bir çox üstünlükləri var. Çünki təlimlərdə

istirak edənlər burada qazandıqları bilik və bacarıqları Azərbaycanda digər əməkdaşlarla paylaşacaq və bununla da yeni texnologiyaları mənimsəyən mütəxəssislərin əhatə dairəsi genişlənəcək".

İçməli su ilə yanaşı çirkab suların da müasir üsullarla təmizlənməsi texnologiyası ilə tanış olan azərbaycanlı mütəxəssislərə həmin suların təmizlənilib zərərsizləşdirildikdən sonra suvarma, bəhçəçilik sahələrdə işlədilməsi təcrübəsi barədə də məlumat verilmişdir. Təlim müddətinin sonunda "Azərsu" ASC-nin əməkdaşları imtahan edilmiş və onların hamısı uğur qazanmışdır.

Qeyd edək ki, "Azərsu" ASC-də təsdiq olunmuş Təlim proqramına uyğun olaraq kadrların bilik və peşə təcrübəsinin artırılması məqsədilə əməkdaşların, xüsusən də gənc mütəxəssislərin xarici ölkələrə təlim kurslarına göndərilməsi davam etdiriləcək. Növbəti mərhələdə energetika və mexanika sahəsində çalışan işçilər İstanbul Su Kanal İdarəsində təlim kurslarına göndəriləcək.

Qanunsuz su istifadəçilərinə qarşı mübarizə gücləndirilmişdir

İçməli suyun dəqiq uçotunun aparılması və sudan qeyri-qanuni istifadə hallarının aradan qaldırılması istiqamətində nəzarət tədbirlərini davam etdirilir. Bu sahədə nəzarət tədbirləri gücləndirilsə də, təəssüflər olsun ki, hələ də bəzi abunəçilər içməli sudan saygacdankonar və müqavilə bağlamadan istifadə edirlər. "Su təchizatı və tullantı suları haqqında" qanunun tələblərini əsas götürməklə "Azərsu" ASC-nin Kommersiya və Daxili nəzarət departamentlərinin əməkdaşlarının həyata keçirdikləri nəzarət tədbirləri nəticəsində təkcə avqust ayında paytaxtın müxtəlif rayonlarında içməli sudan qeyri-qanuni istifadə ilə bağlı 130-a qədər fakt aşkarlanmışdır. Belə hallara daha çox şadlıq evləri və restoranlarda, hamam, camaşırxana, avtoyuma və kimyəvi təmizləmə məntəqələrində rast gəlinir.

Son vaxtlar qeyri-əhali qrupu üzrə smart-kart tipli saygacın quraşdırılması belə halların aşkarlanmasını daha da asanlaşdırır. Həyata keçirilən nəzarət tədbirləri nəticəsində Bakı şəhəri Xətai rayonu Mehmandarov küçəsi 92 ünvanında fəaliyyət göstərən "Nostalji" avtoyuma obyektində sudan qeyri-qanuni istifadə faktı aşkarlanmışdır. Belə ki, təqribən 1 ay əvvəl ALFASU smart-kart saygacı ilə təmin olunmuş obyekt ötən müddətdə heç bir ödəniş aparılmadan fəaliyyət göstərmişdir. Obyektin su təchizatı sistemində baxış keçirilərkən su xəttinə qeyri-qanuni qoşulma faktı aşkarlanmışdır. Məlum olmuşdur ki, obyekt 100 mm diametrlilik çirkab su xəttinin içi ilə çəkilmiş 20 mm diametrlilik su xətti ilə qidalanır.

Bundan başqa "Bakı Sukanal" idarəsinin Xətai Sukanal departamenti əməkdaşları keçirdiyi nəzarət tədbirləri nəticəsində Bakı şəhəri Xətai rayonu Mingəçevir küçəsi 40 ünvanında yerləşən "Avto-qarant" Açıq Səhmdar Cəmiyyətində içməli sudan qeyri-qanuni istifadə faktı aşkarlanmışdır. Səhmdar Cəmiyyətin yerləşdiyi ərazidə icarə əsasında fəaliyyət göstərən xalçayuma, daş kəsimi, mebel və şüşə sexlərində içməli sudan qeyri-qanuni istifadə edilmişdir. Su təchizatı sistemində baxış keçirilərkən məlum olmuşdur ki, həmin obyektlərə içməli suyun verilməsi 25 mm diametrlilik borularla nəzərdə tutulsa da,

qeyri-qanuni çəkilmiş digər 25 mm diametrlilik xətdən istifadə edilmişdir.

Araşdırma zamanı məlum olmuşdur ki, obyekt ərazisindəki 2 subartezian quyusundan çıxarılan sular istifadə olunduqdan sonra kanalizasiya şəbəkəsinə axıdılmış və kanalizasiya xidmətlərindən qeyri-qanuni istifadə edilmişdir.

Aşkarlanan faktlar obyekt rəhbərliyinin iştirakı ilə aktlaşdırılmış və obyektlərin su təchizatı dayandırılmışdır. Sudan qeyri-qanuni istifadə edilməsinə görə "Azərsu" ASC-yə dəymiş zərər qiymətləndiriləcək və abunəçilər cərimə olunacaq.

"Azərsu" ASC bir daha abunəçilərin diqqətinə çatdırır ki, içməli sudan qeyri-qanuni istifadə yolverilməzdir. Belə halların aşkarlanması üçün nəzarət tədbirləri mütəmadi davam etdiriləcək və qanunsuz hərəkətlərə yol verən abunəçilərin içməli su təchizatı qeyd-şərtsiz dayandırılmaqla cərimələnəcək.

8 ayda QAYNAR XƏTTƏ 5378 müraciət olunmuşdur

2012-ci ilin yanvar-iyun aylarında "Azərsu" ASC-nin 955 sayılı "Qaynar Xətt"inə abunəçilər tərəfindən 5678 müraciət daxil olmuşdur və zənglərin əksəriyyəti Bakı şəhərində yaşayan vətəndaşlar tərəfindən edilmişdir. Müraciətlərin təqribən 42,8 faizi və ya 2433-ü su xətlərindəki qəza ilə bağlı olmuşdur. İlin birinci yarısında "Azərsu" ASC-nin "Qaynar xətt"inə içməli suyun verilməməsi ilə əlaqədar 2541, kanalizasiya sistemindəki tutulmalarla bağlı isə 663 zəng olunmuşdur. Hesabat dövründə suyun tərkibi ilə bağlı abunəçilər tərəfindən cəmi 8 müraciət daxil olmuşdur. Qeyd edək ki, bildirişlərin çatdırılması, saygac problemləri və ödənişlərlə bağlı "Qaynar Xətt"ə edilən müraciətlər yerli Sukanal idarə və departamentlərinə yönləndirilir.

"Azərsu" ASC-nin "Qaynar xətt"inə edilən müraciətlər Səhmdar Cəmiyyətin müvafiq bölmələri tərəfindən araşdırılmış və problemlər öz həllini tapmışdır.

Prezident Şirvan-Muğan qrup su kəmərinin

İlham Əliyev: “Əsas vəzifə bir neçə ildən sonra Azərbaycanın bütün su və kanalizasiya layihələrinin reallaşdırılmasını başa çatdırmaqdır”.

Hacıqabulda Şirvan-Muğan qrup su kəmərinin təmələləmə mərasimi keçirilmişdir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev təmələləmə mərasimində iştirak etmişdir.

Dövlətimizin başçısı Şirvan-Muğan qrup su kəmərinin planını və texniki göstəricilərini əks etdirən stendlərə baxdı.

“Azərsu” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin sədri Qorxmaz Hüseynov Prezident İlham Əliyevə məlumat verdi ki, Kür-Bakı su kəmərlərindən biri ilə nəql edilən su Hacıqabul, Şirvan, Salyan, Neftçala və Biləsuvar şəhərlərinin, həmçinin Salyanda 41, Neftçalada 44, Biləsuvarda 23, Sabirabadda 13 – ümumilikdə 121 kəndin tələbatının ödənilməsinə yönəldiləcəkdir. Ümumilikdə, Şirvan-Muğan qrup su kəmərinin istismara verilməsi ilə 470 min insan keyfiyyətli və fasiləsiz su ilə təmin olunacaqdır. Magistral kəmərin çəkilişi ilə yanaşı, hər bir şəhərdə içməli su və kanalizasiya şəbəkəsi müasir standartlara uyğun yenidən qurulacaq, çirkab sularını təmizləyən qurğu inşa ediləcəkdir. Layihəyə uyğun olaraq Şirvan-Muğan qrup su kəmərinin inşası 2013-cü ilin sonuna qədər yekunlaşacaqdır.

Sonra Azərbaycan Prezidenti Şirvan-Muğan qrup su kəmərinin təməlini qoydu. Dövlətimizin başçısı beton qarışığı tökən qurğunun düyməsini basdı.

Dövlətimizin başçısı su kəmərinin

tikintisində istifadə olunacaq inşaat materiallarına və avadanlığa baxdı.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev mərasimdə çıxış etdi. Bu günü ölkənin həyatında əlamətdar gün kimi qiymətləndirən dövlətimizin başçısı yeni layihənin təməl daşının qoyulması münasibətilə təbriklərini çatdırdı. Son illərdə respublikamızda su və kanalizasiya layihələrinin uğurla icra edildiyini vurğulayan Prezident İlham Əliyev bildirdi ki, əsas vəzifə bir neçə ildən sonra Azərbaycanın bütün su və kanalizasiya layihələrinin reallaşdırılmasını başa çatdırmaqdır. Dövlətimizin başçısı vurğuladı ki, həm Bakıda, həm bölgələrdə yaradılan və müasir standartlara cavab verən su xətləri insanların sağlamlığına mühüm töhfədir. Buna misal olaraq Prezident İlham Əliyev Oğuz-Bakı-Qəbələ su kəmərinin Bakının su təchizatında həlledici rola malik olduğunu qeyd etdi: “Həm Bakıda, həm bölgələrdə müasir standartlara cavab verən yeni su xətləri insanların sağlamlığına da böyük dəstək olacaqdır. Azərbaycan əhalisinə verilən və veriləcək su Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının standartlarına uyğun olmalıdır.

Bakını içməli su ilə təmin etmək üçün Oğuz-Qəbələ-Bakı su kəməri artıq istismara verilmişdir və bu kəmərin fəaliyyəti nəticəsində su ilə təchizat xeyli dərəcədə yaxşılaşdırılmışdır. Bakı

qəsəbələrində bu layihə icra edilir və bəzi qəsəbələrdə artıq 24 saat fasiləsiz su verilir. Eyni yanaşma bölgələrdə də tətbiq edilir. **Mən istəyirəm ki, hər bir yerdə, hər bir şəhərdə, hər bir kənddə 24 saat fasiləsiz su verilsin.** Bu gün başladığımız layihə bu bölgənin su ilə təminatını xeyli dərəcədə yaxşılaşdıracaqdır. Bu yeni imkanlardan istifadə edəcək insanların sayı 470 mindir. Nəzərə alsaq ki, Kür-Araz boyu yerləşən çaylarda modul tipli təmizləyici qurğular quraşdırılır və artıq 200-dən çox kənddə bu qurğular quraşdırılıb, 400 mindən artıq əhali artıq təmiz, içməli su ilə təmin edilir, bu layihələrin nə qədər böyük əhəmiyyəti olduğunu görmək mümkündür.

Mən şübhə etmirəm ki, qarşımıza qoyduğumuz bütün vəzifələr vaxtında və keyfiyyətlə icra ediləcəkdir”.

Ölkəmizdə həyata keçirilən digər layihələrdən də danışan Prezident İlham Əliyev qeyd etdi ki, enerji ehtiyatlarımız Azərbaycanın enerji təhlükəsizliyini təmin etməyə tam şəkildə imkan yaradır. Ölkənin bütün ərazisinin təbii qaz ilə təchizatını nəzərdə tutan layihələr uğurla icra edilir. Gələcək il qazlaşdırmanın 95 faizə çatdırılması nəzərdə tutulmuşdur. Kənd yollarının tikintisi ilə bağlı ciddi tədbirlər görülür. Prezidentin ehtiyat fondundan ayrılan vəsait ilk növbədə məhz bu işlərə yönəlməlidir.

təməlqoyma mərasimində iştirak etmişdir

"Həm Bakıda, həm bölgələrdə müasir standartlara cavab verən yeni su xətləri insanların sağlamlığına da böyük dəstək olacaqdır. Azərbaycan əhalisinə verilən və veriləcək su Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının standartlarına uyğun olmalıdır."

"Azərsu" ASC-nin sədri Qorxmaz Hüseynov təməli ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan sosial-iqtisadi inkişaf proqramının bu gün uğurla davam etdirildiyini bildirdi. O, ümummilli lider Heydər Əliyevin hakimiyyətdə olduğu dövrdə Azərbaycanda içməli su məsələsini daim diqqətdə saxladığını və su təchizatı sektoruna əvəzsiz töhfələr verdiyini vurğuladı: "Bu gün təməlini qoyduğunuz Şirvan-Muğan layihəsinin su mənbəyi olan Kür su kəmərləri sisteminin tikintisi məhz ulu öndər Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Belə ki, Azərbaycana rəhbər təyin olunandan sonra ümummilli liderin təşəbbüsü ilə Kür su kəmərləri sisteminin inşası "xalq tikintisi" nə çevrilmiş və işlər qısa müddətdə başa çatdırılmışdır. Su kəmərləri sisteminin birinci növbəsinin açılışı ulu öndərin iştirakı ilə 1970-ci il sentyabrın 27-də olmuşdur. Onun ikinci növbəsi isə 1984-cü ildə işə salınmışdır".

Qorxmaz Hüseynov bildirdi ki, Kürətrafi ərazilərdə içməli su probleminin həllinə xüsusi diqqətlə yanaşan Prezident İlham Əliyevin tapşırıqlarına əsasən qısa müddətdə bu zonada su təchizatının vəziyyəti, perspektiv inkişaf və əhalinin sayı təhlil edilmişdir. Məlum olmuşdur ki, Kürətrafi şəhərlərin bəzilərinə sovet dövründə sətəmizləyici qurğular tikilsə də onlar müasir tələblərə cavab vermir. Əksər kəndlərin sakinləri isə Kür çayının və kanalların suyunu durultmaqla istifadə edirlər. Məsələnin kompleks həlli üçün içməli su mənbələrinin imkanlarının bir daha araşdırıldığını bildiren Q.Hüseynov

Ceyranbatan ultrasüzgəci sətəmizləyici qurğu istismara verildəndən sonra Abşerona saniyədə altı kubmetr içməli su veriləcəyini bildirdi: "Nəzərə alsaq ki, hazırda Oğuz-Qəbələ-Bakı kəməri ilə saniyədə beş kubmetr su alırıq, onda Abşeron yarımadasında saniyədə əlavə 11 kubmetr su ehtiyatı yaranacaqdır. Bunları əsas götürərək Bakını təmin edən Kür Sətəmizləyici Qurğular Kompleksinin imkanlarından istifadə etməklə Kürətrafi şəhər və kəndlərin su təchizatının aparılması qərara alınmışdır. Ümumilikdə, Şirvan-Muğan qrup su kəmərinin istismara verilməsi ilə 470 min insan, o cümlədən beş şəhərin 240 min, 121 kəndin 230 min əhalisi keyfiyyətli su ilə təmin olunacaqdır. Layihəyə uyğun olaraq, Şirvan-Muğan qrup su kəmərinin inşası 2013-cü ilin sonuna qədər yekunlaşacaqdır. Magistral kəmərin çəkilişi ilə yanaşı, hər bir şəhərdə içməli su və kanalizasiya şəbəkəsi yenidən qurulacaq, çirkab sətəmizləyici qurğular tikiləcəkdir".

"Azərsu" ASC-nin sədri əhalinin keyfiyyətli və fasiləsiz içməli su ilə təmin olunması istiqamətində görülən digər işlərdən də danışdı. O, "2011-2013-cü illərdə Bakı şəhərinin və onun qəsəbələrinin sosial-iqtisadi inkişafına dair Dövlət Proqramı"na uyğun olaraq 62 qəsəbənin su təchizatı və kanalizasiya sistemlərinin müasir standartlar səviyyəsində yenidən qurulduğunu vurğuladı. Qeyd etdi ki, regionların sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramına uyğun olaraq

hazırda 35 şəhər və rayon mərkəzinin, onların ətrafında yerləşən 182 kəndin içməli su təchizatı layihələri uğurla icra olunur. Q.Hüseynov ilin sonuna qədər daha 15 rayonda işlərə başlanmasının nəzərdə tutulduğunu diqqətə çatdırdı: "Azərbaycan əhalisinin fasiləsiz və keyfiyyətli su ilə təmin olunması barədə "Azərsu" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti qarşısında həlli vacib tapşırıqlar qoymuşunuz. Verdiniz tapşırıqlara və təsdiq etdiyiniz Dövlət proqramlarına uyğun olaraq, bütün ölkə ərazisində su təchizatı və kanalizasiya sistemlərinin müasir standartlar səviyyəsində yenidən qurulması, əhalinin fasiləsiz içməli su ilə təminatına nail olunması üçün "Azərsu" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti bütün qüvvələrini səfərbər edəcək, etimadınızı doğrultmaq üçün kollektivimiz daha səylə çalışacaqdır".

Sonra Hacıqabul Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Əhməd Muxtarov, Şirvan şəhər sakini Aynurə Rzayeva və Salyan rayon Qızılağac bələdiyyəsinin sədri Bünyad Yolçuyev respublikamızın regionlarında mövcud problemlərin ardıcılıqla aradan qaldırılmasına, əhalinin məişət şəraitinin durmadan yaxşılaşdırılmasına göstərdiyi sonsuz diqqət və qayğıya görə Prezident İlham Əliyevə minnətdarlıqlarını bildirdilər.

Sonda Azərbaycan dövlətinin başçısı Şirvan-Muğan qrup su kəməri layihəsinin əhatə etdiyi altı rayonun sakinlərini bir daha təbrik etdi və xoş arzularını çatdırdı.

Yaponiya Beynəlxalq Əməkdaşlıq Agentliyinin missiyası "Azərsu" ASC-də olmuşdur

"Azərsu" Açıq Səhmdar Cəmiyyətində Yaponiya Beynəlxalq Əməkdaşlıq Agentliyinin (YBƏA) Azərbaycanada səfərdə olan Mərkəzi Asiya və Qafqaz şöbəsinin direktoru Tetsuya Yamadanın rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüş keçirilmişdir. "Azərsu" ASC-nin sədri

Qorxmaz Hüseynov Azərbaycanda həyata keçirilən investisiya layihələrində Yaponiya Hökumətinin və şirkətlərinin iştirakını xatırladaraq, su təchizəti və kanalizasiya sistemlərinin yenidən qurulmasında Yaponiya Beynəlxalq Əməkdaşlıq Agentliyinin rolunu yüksək

qiymətləndirmişdir: "Yaponiya Beynəlxalq Əməkdaşlıq Agentliyi ilə birgə maliyyələşdirilən "Kiçik şəhərlərdə su təchizəti və kanalizasiya layihəsi" çərçivəsində Qusar, Xaçmaz və Xızı şəhərlərində işlərə başlanılıb, Yevlax, Bərdə, Naftalan və Qobustan şəhərləri üzrə isə tender prosedurları yekunlaşmaq üzrədir. 2012-ci ilin sonuna qədər bu 4 şəhərdə də işlərə başlanılacaqdır".

Azərbaycan hökuməti ilə əməkdaşlıqdan məmnunluğunu bildiren YBƏA-nın Mərkəzi Asiya və Qafqaz şöbəsinin direktoru Tetsuya Yamada qeyd etmişdir ki, təmsil etdiyi qurum su təchizəti və kanalizasiya sistemlərinin yenidən qurulması layihələrinin uğurla icrası üçün dəstəyini əsirgəməyəcək. Görüşdə görülən işlərin və prosedurların sürətləndirilməsi, layihələrdə ən son texnologiyanın tətbiqi və digər məsələlərlə bağlı müzakirələr aparılmışdır.

Qeyd edək ki, Yaponiya Beynəlxalq Əməkdaşlıq Agentliyi ilə birgə həyata keçirilən "Kiçik şəhərlərdə su təchizəti və kanalizasiya layihəsi" 7 şəhər və rayon mərkəzinin (Qusar, Xaçmaz, Xızı, Qobustan, Yevlax, Bərdə və Naftalan) su təchizəti və kanalizasiya sistemlərinin yenidən qurulmasını nəzərdə tutur.

Göyçay şəhərində şəbəkənin bərpası və suqəbuledici qurğuların tikintisinin tamamlanması üzrə tenderin qalibi Türkiyə şirkəti olmuşdur

Azərbaycan Hökuməti və Asiya İnkişaf Bankının birgə maliyyələşdirdiyi "Su Təchizəti və Kanalizasiya İnvestisiya Proqramı" çərçivəsində "Göyçay şəhərində su təchizəti, kanalizasiya şəbəkələrinin bərpası və suqəbuledici qurğuların tikintisinin tamamlanması" üzrə keçirilmiş beynəlxalq tender yekunlaşmışdır. Tenderin nəticələrinə görə daha sərfəli şərtlər təklif edən Türkiyənin "Atınak Müh. İnş. San və Tic. A.Ş" şirkəti qalib elan edilmiş və həmin şirkətlə satınalma müqaviləsi imzalanmışdır.

Layihəyə əsasən, Göyçay şəhərini keyfiyyətli və dayanıqlı içməli su ilə təmin etmək üçün hər birinin dərinliyi 140 metr olan 2 subartezian quyusu qazılacaq. Göyçay şəhərində içməli su şəbəkəsinin yenidən qurulması məqsədi ilə 55,5 km uzunluğunda şəhərdaxili su

xətləri çəkiləcək. Qeyd edək ki, bundan əvvəlki mərhələyə uyğun olaraq Göyçay şəhərində 24 km uzunluğunda paylayıcı su xətləri çəkilmişdir. Yeni su şəbəkəsi tam istismara verildikdən sonra 3340 abunəçi su sayğacı ilə təmin ediləcək. Şəhərin ümumi uzunluğu 46,6 km olan kanalizasiya xətlərinin isə 27 km-lik hissəsi inşa edilmişdir. Bununla paralel olaraq obyektlərin kanalizasiya şəbəkələrinə qoşulma işləri aparılır və ümumilikdə 2340 ünvan kanalizasiya şəbəkəsinə qoşulacaq. Şəhərdə toplanmış məişət-tullantı sularının təmizlənməsi üçün çirkab sətəmizləyici qurğu da tikiləcək.

Qeyd edək ki, Göyçay şəhərinin su təchizəti və kanalizasiya sistemlərinin yenidən qurulması Asiya İnkişaf Bankı ilə birlikdə "Şəhər su təchizəti və kanalizasiya

layihəsi" və "Su təchizəti və kanalizasiya investisiya proqramı" çərçivəsində həyata keçirilir. 2010-cu ildə icrası başa çatmış "Şəhər su təchizəti və kanalizasiya layihəsi"nə uyğun olaraq "Göyçay Sukanal" Törəmə Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

(TASC) üçün zəruri maşın və mexanizmlər alınmış, şəhərin su təchizətinin yaxşılaşdırılması məqsədilə 3 subartezian quyusu qazılmış, sugötürücü kamera və xlorator binası daxil olmaqla həcmi 2500 kubmetr olan yeni su anbarı inşa edilmişdir. Eyni zamanda yeni laboratoriya binası, nasos stansiyası tikilmiş, nasosların normal iş rejiminin təmin edilməsi üçün yeni elektrik xətləri çəkilmişdir. Bununla yanaşı "Göyçay Sukanal" TASC üçün yeni ofis binası və istehsalat bazası inşa edilmişdir.

Ümumilikdə bu günə qədər layihə üzrə işlərin 25 faizi icra edilmişdir. Göyçay şəhərinin su təchizəti sistemi yenidən qurulduqdan sonra 40 minə qədər şəhər sakininin içməli su təchizəti və kanalizasiya xidmətlərindən istifadəsi yaxşılaşacaq.

Smart-kart tipli sayğacların quraşdırılmasına başlanılıb

"Azərsu" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti istehlakçılara göstərilən xidmətlərin keyfiyyətinin artırılması, su təchizatı və tullantı sularının axıdılması xidmətlərinə görə ödəniş səviyyəsinin yüksəldilməsi məqsədi ilə tədbirləri davam etdirir.

Satılan suyun uçotunun dəqiq

aparılməsi, ödəniş səviyyəsinin yüksəldilməsi, debitor borc probleminin aradan qaldırılması və su itkilərinin qarşısının alınması məqsədilə ön ödənişli (smart-kart tipli) elektron su sayğaclarının quraşdırılmasına başlanılmışdır.

Smart-kart tipli sayğacların quraşdırılmasına ilkin olaraq Bakı, Abşeron və Sumqayıt Sukanal İdarələrinin xidmət göstərdiyi ərazilərdə qeyri-əhali qrupu abunəçilərindən başlanmışdır. İlkin mərhələdə paytaxtın Nəsimi, Yasamal, Binəqədi, Nərimanov rayonlarında müxtəlif diametrlə su xətlərinə 3600-dən çox ön ödənişli sayğac quraşdırılmışdır.

Növbəti mərhələdə, əhali qrupu üzrə su sərfiyyatı böyük olan ərazilərdə, xüsusilə həyət evlərində, smart-kart tipli sayğaclar quraşdırılacaq.

Türkiyə istehsalı olan həmin

sayğacların tətbiqi ilə ödəniş səviyyəsinə 100 faizə çatdırmaq mümkün olacaq. İndi istismarda olan mexaniki sayğacların fərqli olaraq yeni sayğaclarla müdaxilə etmək qeyri-mümkündür və belə hallar baş verərsə su təchizatı avtomatik dayanacaq.

Su təchizatı və tullantı sularının axıdılması

xidmətlərindən istifadə edən əhali qrupu istehlakçılara ön ödənişli sayğacların quraşdırılması

"Azərsu" ASC-nin müvafiq

xidmət sahələri

tərəfindən dövlət

hesabına həyata keçirilir

və bunlara görə

istehlakçıdan heç bir ödəniş tələb olunmur. Qeyri-əhali qrupu abunəçiləri üçün sayğacların quraşdırılması isə "Azərsu" ASC-nin müvafiq xidmət sahələri tərəfindən istehlakçının vəsaiti hesabına həyata keçirilir.

Qeyd edək ki, iyunun 20-də Prezident İlham Əliyevin sərədriliyi ilə "2011-2013-cü illərdə Bakı şəhərinin və onun qəsəbələrində sosial-iqtisadi inkişafına dair Dövlət Proqramı"nın icrasının birinci ilinin yekunlarına həsr olunmuş konfransda ölkə başçısı kommunal sektorda smart-kart tipli sayğacların quraşdırılmasının uğurlu nəticələr verdiyini xatırladaraq, su təchizatı və kanalizasiya sektorunda smart-kart tipli su sayğaclarının quraşdırılmasının sürətləndirilməsi barədə tapşırıqlar vermişdir.

Yeni Günəşlidə pilot layihə icra olunur

"Azərsu" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti istehlakçıların içməli su təchizatının yaxşılaşdırılması istiqamətində kompleks tədbirləri davam etdirir. Abunəçilərin içməli su ilə tam – fasiləsiz təmin etmək məqsədi pilot layihələr həyata keçirməyə başlamışdır. Pilot layihəyə əsasən Suraxanı rayonu Yeni Günəşli qəsəbəsi "Q" yaşayış sahəsindəki 27 ədəd 9 mərtəbəli yaşayış binasının fasiləsiz su ilə təmin edilməsi nəzərdə tutulub. Artıq icrasına başlanılan layihə yekunlaşdıqdan sonra uzun illərdir gün ərzində iki-üç saat içməli su alan abunəçilər fasiləsiz içməli su ilə təmin olunacaqlar. Bu layihəyə tam başa çatdıqdan sonra daha 1154 abunəçi, yəni 4169 nəfər fasiləsiz içməli su ilə təmin olunacaq.

Layihəyə əsasən müxtəlif diametrlə 1280 metr boru ilə binalara yeni su xətlərinin çəkilməsi, binadaxili xətlər tamamı ilə yenilənməsi, müxtəlif diametrlə polietilen borularla dik dayaqların (pilləkən qəfəsinə çıxarılaqla) dəyişdirilməsi nəzərdə tutulub.

Bu layihənin reallaşması ilə magistral və binadaxili su xətlərinin yenilənməsi nəticəsində qəzaların və su itkisinin qarşısı alınacaq, suya xeyli qənaət olunacaq, sayğacların pilləkən qəfəslərinə çıxarılması, onların oxunmasında çətinliklər aradan qaldırılacaq.

TENDER VƏ ELANLAR

AĞDAŞ ŞƏHƏRİNİN SU TƏCHİZATINI TÜRK ŞİRKƏTİ QURACAQ

Azərbaycan Hökuməti və Asiya İnkişaf Bankının birgə maliyyələşdirdiyi "Su Təchizatı və Kanalizasiya İnvestisiya Proqramı" çərçivəsində Ağdaş şəhərində su təchizatı və kanalizasiya şəbəkələrinin yenidən qurulması üzrə keçirilmiş beynəlxalq tender ekunlaşmışdır.

Tenderin nəticələrinə görə daha sərfəli şərtlər təklif edən Türkiyənin "ALKE Müh. İnş. San" şirkəti qalib elan edilmiş və həmin şirkətlə satınalma müqaviləsi imzalanmışdır.

Layihəyə əsasən, Ağdaş şəhərini keyfiyyətli və dayanıqlı içməli su ilə təmin etmək üçün hər birinin dərinliyi 140 metr olan 2 subartezian quyusu qazılacaq, elektrik xətləri çəkilməklə transformatorlar quraşdırılacaq. Layihə çərçivəsində tutumu 2000 kubmetr olan 2 su anbarının tikintisi də nəzərdə tutulur. Ağdaş şəhərinin su paylayıcı şəbəkəsini yenidən qurmaq məqsədi ilə 134 kilometr uzunluğunda şəhərdaxili su xətləri çəkiləcək, 7600 abunəçi su saygacı ilə təmin ediləcək. Bununla paralel olaraq 121 kilometr uzunluğunda çirkab su şəbəkəsi çəkilərək 5250 ünvanda birləşdirmə aparılacaq.

3 ŞƏHƏRDƏ ÇİRKAB SUTƏMİZLƏYİCİ QURĞULAR TİKİLƏCƏK

"Azərsu" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti "Kiçik şəhərlərdə su təchizatı və kanalizasiya layihəsi" çərçivəsində Yevlax, Bərdə və Naftalan şəhərlərində Çirkab Sutəmizləyici Qurğuların tikintisi üzrə tender elan etmişdir. Azərbaycan Hökumətinin iştirak payı və Yaponiya Beynəlxalq Əməkdaşlıq Agentliyinin krediti hesabına maliyyələşdirilən layihə çərçivəsində həmin şəhərlərin hər birində çirkab sutəmizləyici qurğular kompleksi

yaradılacaq.

Layihəyə uyğun olaraq Yevlax şəhərində sutkalıq gücü 14,5 min kubmetr olan çirkab sutəmizləyici qurğu tikiləcək. Bərdə şəhərində tikiləcək qurğu sutkada 11 min kubmetr çirkab suyu təmizləməyə imkan verəcək. Layihə çərçivəsində Naftalan şəhərində sutkalıq gücü 4500 kubmetr olan çirkab sutəmizləyici qurğu kompleksi yaradılacaq.

6 RAYONDA SU TƏCHİZATI VƏ KANALİZASIYA ŞƏBƏKƏLƏRİ YENİDƏN QURULACAQ

"Azərsu" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti regionlarda su təchizatı və kanalizasiya sistemlərinin yenidən qurulması üzrə daha bir beynəlxalq layihənin həyata keçirilməsi üzrə hazırlıq işlərinə başlamışdır. Respublikanın 6 rayonunda - Daşkəsən, Gədəbəy, Qazax, Samux, Astara və Tərtərdə su təchizatı və kanalizasiya şəbəkələrinin yenidən qurulması Azərbaycan Hökuməti ilə İslam İnkişaf Bankının birgə maliyyələşdirəcəyi "Milli Su Təchizatı və Kanalizasiya Xidmətləri Proqramına Dəstək" layihəsi çərçivəsində həyata keçiriləcək.

"Azərsu" ASC bu layihələrin həyata keçirilməsinə yerli və xarici şirkətləri cəlb etmək məqsədi ilə ilkin hazırlıq işlərinə başlayıb və yaxın vaxtlarda tender proseslərinə start veriləcək.

Layihəyə əsasən Astara, Daşkəsən, Samux, Gədəbəy, Qazax və Tərtər şəhərlərində su təchizatı və kanalizasiya sistemləri yenidən qurulacaq, hər bir rayonda sutəmizləyici qurğular yaradılacaq. İşlər tam başa çatdıqdan sonra bu rayonlarda ümumilikdə 320 min nəfər keyfiyyətli və dayanıqlı içməli su ilə təmin ediləcək. İşlərin qısa müddətdə icra olunması üçün "Azərsu" ASC kreditin ayrılmasını gözləməyərək İİB-in razılığı ilə Azərbaycan hökumətinin vəsaiti hesabına həmin şəhərlər üzrə layihələndirmə işlərini həyata keçirmişdir.

İŞÇİ QƏBULU ELAN EDİLİR

"Azərsu" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti su kəməri təsərrüfatında nəzarətçi işləmək istəyən ali təhsilli şəxsləri işə dəvət edir. İş üçün müraciət etmək istəyənlərin yaşı 35-dən yuxarı olmamalı, insanlarla ünsiyyət qura bilmək bacarığına malik olmalıdırlar.

Qeyd edək ki, su kəməri təsərrüfatında nəzarətçinin işi saygac göstəricilərini çıxarmaq, bildirişlər paylamaq, müqavilələr bağlanmasını təmin etmək və inventarizasiya aparmaqdan ibarətdir.

Eyni zamanda Azərsu" ASC su təchizatı və kanalizasiya sistemlərinin yenidən qurulması layihələrində işləri həyata keçirmək üçün inşaat mühəndisi, layihəçi, topoqraf və hidrotexnik ixtisasları üzrə işçilərin işə qəbulunu elan edir.

Maraqlanan şəxslər CV-lərini hr@azersu.az elektron ünvana göndərə bilərlər.

İçməli su hansı ölkədə daha bahadır?

Dünyada gedən global istiləşmə problemi bəşəriyyətin içməli suya olan tələbatını ildən-ilə artırır. Bu problem bəzi ölkələrdə içməli su çatışmazlığı ilə özünü biruzə verir. Problem həm suyun qıtlığı, həm də keyfiyyəti ilə müşahidə olunur. Hesablamalara görə dünya əhalisinin hər 6 nəfərindən biri içməli sudan korluq çəkir, 2,5 milyard insan isə kanalizasiya xidmətlərindən məhrumdur.

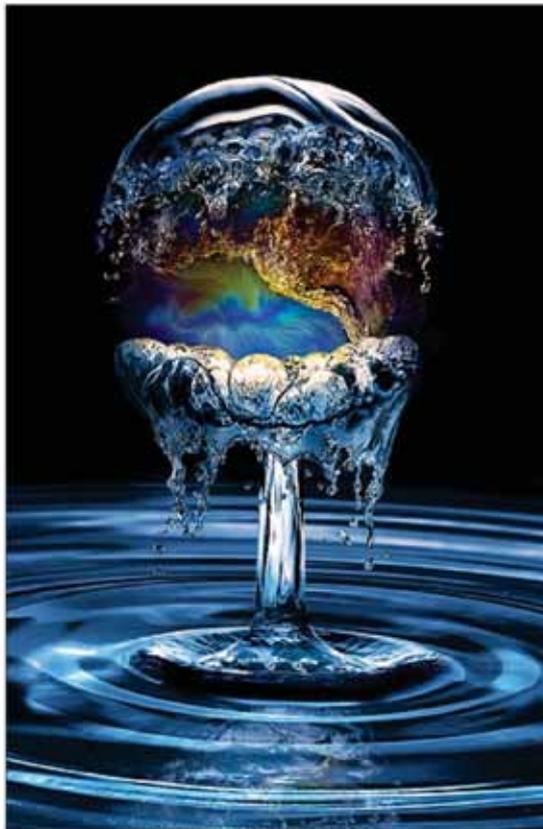
Dünyada şirin su ehtiyatlarının qeyri-bərabər paylanması, içməli suyun emal xərclərinin fərqli olması səbəbindən ayrı-ayrı ölkələrdə suyun tarifləri də müxtəlifdir. Hətta bəzi dövlətlərdə - Liviya, Türkmənistan və İrlandiyada içməli su ümumiyyətlə pulsuzdur. Panama və Misir kimi ölkələrdə isə içməli su pullu olsa da kanalizasiya xidmətlərinə görə pul tutulmur. Amma bu həmişə belə olmur. Dünyanın əksər ölkələrində - xüsusilə Türkiyə, Meksika, Hindistan, Bolqarıstan və Portuqaliyada kanalizasiya xidmətlərinin tarifləri içməli su tariflərindən ucuz olsa da ABŞ, Avstraliya, İtaliya, Birləşmiş Krallıqda tullantı sularının idarə olunması xidmətləri içməli sudan daha bahadır. Su tarifləri əsasən Avropa ölkələrində yüksəkdir. Məsələn Danimarkanın Orxus şəhərində 1 kubmetr içməli su təxminən 10 ABŞ dollarıdır. Bu qiymət Berlində 6,93 dollar, Londonda 6,43 dollar, İstanbulda 1,82 dollar, Moskvada 0,88 dollar, Sidneydə 6,62 dollarıdır. Maraqlıdır ki, əhalinin sayına görə dünya liderləri olan Çin və Hindistanda içməli suyun tarifi müvafiq olaraq 0,35 dollar, 0,10 dollarıdır.

“Beynəlxalq Qlobal Su Tarifləri Sorğu Mərkəzi”nin apardığı araşdırmalara görə 2008-ci ildən bu günədək dünya

ölkələri üzrə 261 şəhərdən 115-də içməli suyun qiymətlərində ciddi dəyişiklik qeydə alınmamışdır. Sorğu zamanı məlum olmuşdur ki yalnız çox az şəhərdə qiymət artımı baş vermişdir. Artım müşahidə olunan şəhərlər Şərqi və mərkəzi Avropa ölkələrindədir.

Azərbaycan içməli su tariflərinin aşağı olduğu ölkələr sırasındadır. İçməli suyun qiymətləri əhali və qeyri-əhali qrupu abonentləri üzrə fərqlidir. Belə ki, əhali qrupu üçün 1 kubmetr içməli suyun tarifi 0,30 AZN (0,38 dollar), kanalizasiya xidmətləri üçün 6 qəpikdir (0,076 dollarıdır).

Qeyri-əhali qrupu üzrə 1 kubmetri su 1 manat (1,27 dollar), kanalizasiya xidmətləri isə 30 qəpik (0,38 dollar) təşkil edir. Onu da qeyd etmək ki, mərkəzləşmiş şəhərlər üzrə içməli suyun qiymətlərində digərlərinə nisbətən müxtəliflik var ki, bu fərq də 0,06 dollar təşkil edir. Bundan başqa, içməli sudan xammal kimi istifadə edən müəssisələr üçün suyun 1 kubmetri 12 (təxminən 15,28 dollar) manatdır.

Postsovet şəhərlərində içməli suyun tarifləri

Nö	Şəhərlər	m ³ /dollar
1.	Tallin	2.1
2.	Riqa	1.8
3.	Vilnüs	1.6
4.	Kişinyov	1.21
5.	Moskva	0.88
6.	Yerevan	0.44
7.	Kiyev	0.39
8.	Bakı	0.38
9.	Astana	0.28
10.	Düşənbə	0.21
11.	Tbilisi	0.14
12.	Minsk	0.13
13.	Bişkek	0.09
12.	Daşkənd	0.05
15.	Aşqabad	pulsuz

Ölkə üzrə abunəçilərin sayı 1.110.815-ə çatmışdır

01 iyul 2012-ci il tarixinə olan məlumata görə, “Azərsu” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti ölkə üzrə 1110815 abunəçiyə xidmət göstərir. İstehlakçıların 97%-ni əhali, 3%-ni isə qeyri-əhali qrupu abunəçiləri təşkil edir. Cari ilin ikinci rübündə içməli su və kanalizasiya xidmətlərinin istifadəçisi kimi qeydiyyatda alınmış istehlakçıların sayı 17135 abunəçi və ya 1,6% artmışdır. Abunəçi sayında artım əsasən nəzarət tədbirlərinin gücləndirilməsi, qeyri-qanuni qoşulmaların rəsmiləşdirilməsi, həmçinin yeni abunəçilərin qeydiyyatda alınması hesabına baş vermişdir.

“Azərsu” ASC istehlakçıların su sayğacları ilə təmin olunmasına da xüsusi diqqət yetirir. 2012-ci ilin ikinci rübündə 11 350 abunəçi sayğaclarla təmin olunmuşdur. Bununla da ölkə üzrə sayğacları abunəçilərin sayı 534385-ə çatmışdır. Hazırda abunəçilərin 48,1 faizi sayğaclarla təmin olunub.

AZƏRBAYCANIN su ehtiyatları

Azərbaycan ərazisində içməyə yararlı sular məhdud ehtiyatlara malik olmaqla qeyri-bərabər paylanmışdır. Hazırda ölkənin yerüstü su ehtiyatları 30-31 km³ təşkil edir, quraq illərdə isə bu ehtiyat 20,3 km³-ə qədər azalır. Yerüstü su ehtiyatlarının mənbələrini çaylar, göllər, su anbarları və buzlaqlar təşkil edir. Ölkəmizin şirin su ehtiyatlarının 70-72 faizi ölkə hüdudlarından kənarında formalaşır. Azərbaycanın yerüstü su ehtiyatlarının 19-20,6 km³ transsərhəd çayların, 9,5-10 kubkilometri isə yerli çay axımı hesabına formalaşır. Samur çayı istisna olmaqla birbaşa Xəzər dənizinə tökülən çayların illik su ehtiyatı 2,2-2,5 km³ təşkil edir ki, bunun da 1-1,1 km³-i Böyük Qafqazın şimal-şərq yamacından, 1,2-1,4 km³-i Lənkəran təbii vilayətindən axan çayların payına düşür. Kür çayının hövzəsinə daxil olan sağ və sol qolların ümumi su ehtiyatı isə 7,5-7,8 km³ təşkil edir.

Respublika ərazisindəki irili-xırdalı 8359 çaydan yalnız 171-nin uzunluğu 25 kilometrədən artıqdır. 327 çayın uzunluğu 25 kilometrədən, 7861 çayın uzunluğu isə 10 kilometrədən azdır. Hesablamalara görə, Azərbaycanda çay şəbəkəsinin orta sıxlığı 0,39 km³ təşkil edir. Çay şəbəkəsinin ən böyük sıxlığı Lənkəran (0,84 km³/km²), ən az sıxlığı isə Ceyrançöl və Abşeron-Qobustan (0,20 km³/km²) bölgələrinin payına düşür.

Təbii şəraitdə respublikada çay suları şirin sulu olmaqla ümumi minerallaşma dərəcəsi 0,3-0,5 qram/litr səviyyəsindədir. Çay sularının kimyəvi tərkibində hidrokarbonat və kalsium ionları üstünlük təşkil edir. Ceyrançöl və Abşeron-Qobustan çaylarının suları isə 0,5-1,5 qram/litr və daha çox minerallaşma dərəcəsi ilə sulfatlı natriumlu kimyəvi tərkibə malikdir.

SU ANBARLARI:

Azərbaycanda çayların yerüstü axım hidroloji ildən və mövsümlərdən asılı olaraq

kəskin dəyişir. Bu dəyişkənlikdən asılılığı azaltmaq və il ərzində istifadə oluna biləcək etibarlı su mənbələrinə malik olmaq məqsədi ilə bir sıra çayların üzərində su anbarları yaradılıb. Respublikamızda 140-a qədər su anbarı var. Bunların ən böyükləri Kür çayı üzərindəki Mingəçevir (həcmi 16 milyard m³), Şəmkir (həcmi 2,6 milyard m³), Araz çayı üzərindəki Araz (həcmi 1,3 milyard m³), Tərtər çayı üzərindəki Sərsəng (həcmi 0,5 milyard m³) su anbarlarıdır. Su anbarlarının ümumi sahəsi 87 min hektar, suyunun həcmi isə 22 km³-ə yaxındır.

GÖLLƏR:

Ölkə ərazisində ümumi sahəsi 394 km² olan 450-yə yaxın göl mövcuddur ki, bunlardan da 200-ə yaxını yay aylarında quruyur. Göllərin ümumi su ehtiyatı 0,9 km³-ə, şirinsulu göllərin ehtiyatı isə 0,03-0,05 km³-ə yaxındır.

BUZLAQLAR:

Azərbaycanda buzlaqlar əsasən Böyük Qafqaz dağlarının Baş Suayrıcında və Yan Silsilədə mütləq yüksəkliyi 3600-4000 metrədən artıq olan ərazilərdə formalaşır. Son 70 ildə dağ zirvələrindəki buzlaqların sahəsi xeyli azalıb. Hazırda buzlaqların sahəsi təqribən 6,6 kvadratkilometr, su ehtiyatı isə 0,08 kubkilometr təşkil edir. Buzlaqlar Bazardüzü zirvəsində 3,6 km², Bazaryurdda 1 km², Tufandağda 0,5 km², Şahdağda isə 1,1 km² sahəni əhatə edir. Kiçik Qafqazda yalnız Qarıçıq dağında sahəsi 0,15 km² olan buzlaq mövcuddur. Buzlaqlar çayların qidalanmasında və illik su ehtiyatlarının tənzimlənməsində mühüm rol oynayır.

